

HELSETILSYNET
tilsyn med sosial og helse

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 200503488	Dok.nr.: 87
Saksinstans: S11.2	Journ.dato: 09.12.05
Ansvarlig: HRA	Saksbeh.: ASD

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:
2005/1173 I JVI

DATO: / DATE:
8 desember 2005

Høringsuttalelse: Forslag til krav om politiattest for helsepersonell og sosialpersonell

Det vises til departementets brev av 10. oktober 2005, hvor høringsinstansene er bedt om eventuelle merknader innen 14. desember 2005.

Statens helsetilsyn stiller seg selvsagt bak et hvert fornuftig tiltak som kan være med å forebygge seksuelle overgrep mot barn og utviklingshemmede.

Som påpekt i høringsnotatet er det av helt avgjørende betydning at barn og utviklingshemmede og deres pårørende ikke skal trenge å frykte for seksuelle overgrep når det er behov for bistand fra helse- og/eller sosialtjenesten. Det må derfor i størst mulig grad tilrettelegges for at barn og utviklingshemmede ikke møter personell som tidligere har begått slike overgrep. Den enkeltes behov for trygghet i møtet med helse- og/eller sosialtjenesten kan ikke understrekes sterkt nok. Slik trygghet er avgjørende for at tjenesteapparatet skal kunne gi hjelp og bistand på en forsvarlig måte.

På en rekke samfunnsområder er det allerede vedtatt at politiattest skal kreves ved ansettelse i stillinger som medfører arbeid med barn, det vises bl.a. til barnehageloven, opplæringslova, barnevernloven osv. Det er etter Statens helsetilsyns oppfatning ingen vesentlige hensyn som taler mot at helsepersonell og sosialpersonell, på samme måte som for eksempel barnehageansatte, skal være forhindret fra å arbeide med barn dersom de har begått slike handlinger som høringsnotatet omhandler. Statens helsetilsyn støtter videre forslaget om at utviklingshemmede i denne sammenheng skal gis samme vern som barn.

På bakgrunn av ovennevnte støtter Statens helsetilsyn departementets forslag til ny § 8-10 i sosialtjenesteloven.

Videre støtter Statens helsetilsyn departementets forslag til ny § 20a samt § 18 annet ledd i helsepersonelloven, dvs. den del av lovendringsforslagene som medfører at

helsepersonell som har begått slike overgrep som nevnt ovenfor av arbeidsgiver kan utelukkes fra arbeid med barn og utviklingshemmede.

Statens helsetilsyn finner imidlertid grunn til å stille spørsmål ved om den rolle Helsetilsynet i fylket er tiltenkt i departementets forslag til ny § 18 tredje ledd i helsepersonelloven er tilstrekkelig gjennomtenkt.

Den rolle Helsetilsynet i fylket er tiltenkt i forhold til privatpraktiserende helsepersonell er etter Statens helsetilsyns oppfatning nærmest identisk med den rolle arbeidsgiver er ment å ha bl.a. ved ansettelse av helsepersonell i stillinger som innebærer at det skal ytes helsehjelp til barn og utviklingshemmede. Det er derfor grunn til å påpeke at tilsynsmyndighetene er ment å ha en helt annen rolle enn arbeidsgiver. Tilsynsmyndighetens rolle i tilsynssaker mot helsepersonell er bl.a. å ta stilling til om personellet er egnet til å utøve sitt yrke, jf. helsepersonelloven § 57. Helsepersonell som misbruker barn seksuelt vil vanligvis bli fratatt autorisasjonen. Det at Helsetilsynet i fylket skal kunne beslutte at et helsepersonell ikke skal ha adgang til å åpne, overta eller tre inn i en virksomhet, eventuelt at slik virksomhet skal opphøre, bryter fundamentalt med den tilsynsrolle Helsetilsynet i fylket og Statens helsetilsyn har i dag.

En slik vedtaksmyndighet som foreslått i utkastet til nytt tredje ledd i helsepersonelloven § 18 innebærer en begrensning av de rettigheter som følger av autorisasjonen, men uten at det fattes vedtak om begrenset autorisasjon med hjemmel i helsepersonelloven § 59. Etter Statens helsetilsyns oppfatning vil det være meget uheldig å innføre en ordning som medfører at tilsynsmyndighetene i realiteten kan begrense helsepersonells yrkesutøvelse med utgangspunkt i to regelsett. Rent prinsipielt må det være slik at et helsepersonell enten er skikket til å ha autorisasjon med eller uten begrensninger, ellers så er vedkommende ikke skikket.

Statens helsetilsyn kan derfor ikke slutte seg til den forvaltningsordning som fremgår av utkastet til ny § 18 tredje ledd i helsepersonelloven.

Vi foreslår derfor at det i forslaget til ny § 18 fjerde ledd i stedet hjemles at kommuner og regionale foretak ikke skal inngå driftsavtaler mv. med helsepersonell som har merknader på sin politiattest.

Meldeplikten i tredje ledd bør opprettholdes, slik at det på bakgrunn av politiattesten kan opprettes tilsynssak mot helsepersonellet. For tilsynsmyndigheten vil det være umulig ikke å reagere på denne type merknader i en politiattest.

Statens helsetilsyn kan ellers opplyse om at vi, etter at helsepersonelloven trådte i kraft 1. januar 2001, har behandlet 9 saker mot helsepersonell etter informasjon om seksuelle overgrep og/eller incest mot barn. I samme tidsperiode har barnepornografi vært tema i 2 saker.

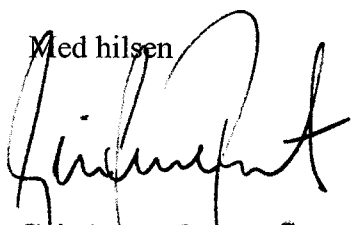
Dette er et urovekkende høyt antall saker, noe som vitner om at det er behov for å ta tak i denne problematikken fra flere sider.

Alle sakene har resultert i tilbakekall av autorisasjon.

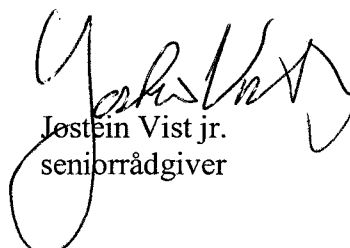
Helsepersonellet i disse 11 sakene var ikke tidligere siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller dømt for brudd på aktuelle bestemmelser i straffeloven. Et krav om politiattest kunne derfor ikke forhindre ansettelse i slike stillinger som forslaget til lovendringer omhandler.

Det er derfor grunn til å påpeke at man ikke må ha overdreven tro på effekten av å innføre et krav om politiattest for helsepersonell og sosialpersonell. Samtidig skal man ikke underslå den preventive effekt et slikt krav kan ha.

Med hilsen

Geir Sverre Bråte e.f.
ass. direktør

Jostein Vist jr.
seniorrådgiver

Kopi: Helsetilsynet i fylkene

Saksbehandler: Jostein Vist jr., tlf. 21 52 99 25